



Gönderme Tarihi: 27.01.2019

Kabul Tarihi: 12.04.2019

\*Bu bir araştırma makalesidir

## Açık ve uzaktan öğrenmede öncü kuruluşlar ve stratejik işbirlikleri\*

Arş. Gör. Dr. Hakan ALTINPULLUK<sup>a</sup><https://orcid.org/0000-0003-4701-1949><sup>a</sup> Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye 26470

### Özet

Bu çalışmada, açık ve uzaktan öğrenmeye yön veren öncü kuruluşlar tanıtılmakta ve stratejik işbirliklerinin açık ve uzaktan öğrenme kurumlarına olan etkileri tartışılmaktadır. Yöntem olarak web içerik analizi tekniği kullanılarak, açık ve uzaktan öğrenmede faaliyet gösteren uluslararası, kıtasal, bölgesel, ulusal ve eyalet tabanlı kurum, kuruluş, birlik ve konsorsiyumlar incelenmiştir. Bu bağlamda, alanında önde gelen kuruluşların genel özellikleri tanıtılmış ve bulgular özet tablolar halinde görselleştirilmiştir. Ayrıca, çalışmada özet bilgisine yer verilmeyen ancak web içerik analizi kapsamında web sayfaları incelenen diğer kuruluşlar da tabloda gösterilmiştir. Bunun yanında, 99 web sitesinde gerçekleştirilen taramalarla açık ve uzaktan öğrenmede stratejik işbirlikleri kurmanın amaçları belirlenerek, temalar ortaya çıkarılmıştır. Sonuç bölümünde ise, stratejik işbirlikleri ve ortaklıkların en çok hangi ülke, bölge ve kıtalarda yoğunlaştığı ve bu durumun nedenleri tartışılmaktadır.

**Anahtar Sözcükler:** Açık ve Uzaktan Öğrenme, Öncü Kuruluşlar, Stratejik İşbirlikleri.

### Abstract

In this study, pioneering organizations that guide open and distance learning are introduced and the effects of strategic alliances on open and distance learning institutions are discussed. By using web content analysis technique, international, continental, regional, national and state-based institutions, organizations, unions and consortiums which are active in open and distance learning were examined. In this context, the general characteristics of the leading organizations in the field were introduced and the findings were visualized as summary tables. In addition, other organizations that do not include summary information, but are examined in the context of web content analysis, are also shown in the table. Moreover, the objectives of establishing strategic alliances in open and distance learning were determined through the surveys carried out on 99 websites and the themes were revealed. In the conclusion section, the countries, regions, and continents in which the strategic alliances and partnerships are concentrated and the reasons for this situation are discussed.

**Keywords:** Open and Distance Learning, Leading Organizations, Strategic Collaborations.

### Kaynak Gösterme

Altınpulluk H. (2019). Açık ve uzaktan öğrenmede öncü kuruluşlar ve stratejik işbirlikleri. AUAd, 5(2), 63-86.

## Giriş

İşbirliği, en geniş anlamıyla, belirli hedeflere ulaşmak için birbirleriyle rekabet etmek yerine karşılıklı fayda görmeye odaklanan, formal ve informal biçimlerde kurulabilen ortaklıklar olarak tanımlanmaktadır (Goode, 2017). Austin'e (2000) göre, 21. yüzyıl, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, şirketler ve hükümetler arasındaki işbirliğinin ve dayanışmanın hızlanacağı ve yoğunlaşacağı bir çağ olacaktır. Stratejik işbirliği kurmak, ele alınacak sorundan bağımsız olarak, daima aynı, bilinen ortaklarla işbirliği yapmak veya ortakların yalıtılmış olarak kendi işlerini yapıp yalnızca küçük paylaşımlar yaptıkları eylemler değildir. Stratejik işbirliklerinde herkes için bir rol olmasına ihtiyaç ta yoktur. Stratejik işbirlikleri, başarıya ulaşmak için yeterliliklerin ve uzmanlığın harekete geçirilmesiyle, bir hedef veya vizyonu paylaşmak ve ortak hedeflere yönelik birlikte çalışmak demektir. Bu ortaklıklarda kuruluşlar arasında köprüler kurmak, güven tesis etmek, sorumluluk almak ve dış girdilere açık olmak esastır (Poulsen, 2014). Stratejik işbirliklerinde, en az iki ortak kuruluşun katılımı gerekmektedir (Todeva & Knoke, 2005). İşbirliği kurulduktan sonra yasal olarak bağımsız kalmaya devam etmek, atanan işlerin paylaşımını yaparak bu işlerin yerine getirilmesinde faydaları ve yönetim kontrolünü paylaşmak ve teknoloji veya ortaya konan ürünler gibi bir veya daha fazla stratejik alanda sürekli katkılarda bulunmak gerekmektedir (Yoshino & Rangan, 1995). Stratejik işbirliklerinde kaynak paylaşımlarının adil yapılması ve sonuçta yenilikçi ürün ve çıktılarının elde edilmesi temel hedeflerdir.

Eğitim alanındaki işbirlikleri de işletmeler ve diğer organizasyonlardaki işbirlikleri ve ortaklıklara benzer nitelikler taşımaktadır. Her geçen yıl, eğitim kurumlarının, eğitim pazarındaki konumlarını güçlendirmek için giderek daha fazla stratejik işbirlikleri kurma çabasında oldukları bilinmektedir (Westera, Herik, & Vrie, 2004). Eğitim kurumları, özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerindeki yenilikleri yakalamak ve kendi eğitim kurumlarında uygulamak adına, diğer kurumlarla ortaklıklar kurarak güçlenmek istemektedirler. Eğitim alanındaki işbirlikleri, diğer alanlardaki işbirliklerine göre benzer nitelikler taşısa da bazı küçük farklılıkları da bulunmaktadır. Ölçek ekonomisi konseptine hizmet eden bu işbirliklerinde, eğitim hizmetlerini güncel tutmak birincil önceliktir (Westera, Herik, & Vrie, 2004).

Eğitimdeki stratejik işbirlikleri birbirinden farklı nitelikler taşıyan 3 bileşenden oluşmaktadır. Finansal katkı, yönetim organizasyonunun formülizasyonuna katkı ve her bir ortağın hizmet üretimi ve geliştirilmesinde katkıda bulunması bu bileşenlerdir. Eğitimdeki işbirlikleri ile finans ve insan kaynakları bir araya getirilerek yeni pazarlara kapı açılmakta, böylece yeni ürün, hizmet ve uzmanlık alanları üretilmektedir. Hizmet sunumunun

iyileştirilmesi ve daha büyük ölçek ekonomileri oluşturulması ile tesisler, teknolojiler ve diğer ortamlar paylaşarak yenilikçi yatırımlar yapılmakta ve harcamalar azaltılmaktadır (Eckel & Hartley, 2008).

Avrupa Komisyonu (2019), eğitimde stratejik işbirlikleriyle, yenilikçi uygulamaların geliştirilmesi, aktarılması ve uygulanmasının yanı sıra akran öğrenmesini ve Avrupa düzeyinde deneyim alışverişini teşvik eden ortak girişimlerin uygulanmasını desteklemeyi amaçlamaktadır. Avrupa Komisyonu, eğitimdeki stratejik ortaklıkları “yenilikleri destekleyen” veya “iyi uygulamaların karşılıklı değişimini destekleyen” ortaklıklar olmak üzere iki türe ayırmaktadır. Yenilikleri destekleyen ortaklıklar, yenilikçi çıktılar, yenilikçi fikirler veya yeni üretilmiş ürünlerin yoğun bir şekilde yayılım ve dağıtımıyla ilgilidir. İyi uygulamaların karşılıklı değişimini destekleyen ortaklıklar da ise, birincil hedef, kuruluşların ağlarını geliştirme ve güçlendirmesine dayanmaktadır. Bu bağlamda, uluslararası düzeyde çalışma kapasitelerini artırmak, fikirleri, uygulamaları ve yöntemleri paylaşmak amaçlanmaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun (2019) “Eğitim, öğretim ve gençlik alanındaki stratejik ortaklıklar” adlı program kılavuzunda stratejik işbirlikleri konusunda açık ve uzaktan öğrenmedeki duruma özel olarak değinilmektedir. Yatay öncelikler başlığında “Dijital çağda açık öğretim ve yenilikçi uygulamalar” bölümünde açık ve uzaktan öğrenmedeki stratejik işbirliklerine yer verilmektedir. Buna göre, yenilikçi pedagojileri ve öğretme, öğrenme ve değerlendirme yöntemlerini ön plana alarak; eğitimcilerin ve öğrenenlerin dijital teknolojileri yaratıcı, işbirliğine dayalı ve verimli bir şekilde kullanmalarını destekleyen eylemlere öncelik verileceği vurgulanmaktadır. Kurumlar arasındaki işbirliklerinde, açık eğitsel kaynakların, açık ders kitaplarının, açık kaynak kodlu eğitim yazılımlarının geliştirilmesine ve paylaşımlarının destekleneceğine dikkat çekilmektedir. Program ayrıca, yeni öğretim yöntem ve araçlarının geliştirilmesini ve eğitimcilerin, vatandaşların ve kuruluşların dijital yeterliliğinin artırılmasını açık ve uzaktan öğrenmedeki işbirlikleriyle çözüme kavuşturmak istemektedir.

Açık ve uzaktan öğrenme alanında en önemli uluslararası kuruluşlardan biri olan International Council For Open and Distance Education (ICDE)'nin 2017-2020 stratejik planında da 4 adet stratejik amaç belirlendiği görülmektedir (ICDE, 2017):

- Stratejik amaç 1: Kaliteli dijital, açık ve esnek eğitimi teşvik etmek
- Stratejik amaç 2: Liderlik ve iyi yönetim becerileri sergilemek
- Stratejik amaç 3: Gelişmiş hizmetler yoluyla üyeler arasında işbirlikleri, ortaklıklar ve ağlar oluşturmak
- Stratejik amaç 4: ICDE üyeliğini yapılandırmak

3. amaçta bulunan “Gelişmiş hizmetler yoluyla üyeler arasında işbirlikleri, ortaklıklar ve ağlar oluşturmak” maddesi kapsamında, ICDE’nin kaliteli öğrenmenin küresel temsilcisi olarak işbirliklerini ve ortakları desteklediği; böylece uluslararasılaşma kapsamında yeni kapılar açtığı görülmektedir. ICDE üyeleri ve ortaklarının katılım göstereceği sanal ve uzaktan organizasyonların üyeler arasındaki stratejik işbirliklerini güçlendireceği konusunda uzlaşmaya varılmıştır.

Bu bağlamda, ICDE stratejilerinin en başında, projeler, araştırmacı değişimleri ve bilgi paylaşımları yoluyla işbirliklerini en üst düzeye çıkarmak bulunmaktadır. Üyelerin uluslararasılaşmasına destek vermek ve kolaylaştırmak, konferans ve sempozyumlar düzenlemek, güncel konularla ilgili fikir alışverişinde bulunmak, webinarlar ile sanal buluşmalar organize etmek, tanıtıcı materyaller üretmek, akademisyen ve öğrenci değişimlerini teşvik etmek gibi stratejik işbirliği adımları yer almaktadır.

Açık ve uzaktan öğrenme kuruluşlarının gerçekleştireceği stratejik işbirliklerinde, önceden hazırlanmış çevrimiçi derslerin kurumlar arası paylaşımı yapılabileceği gibi, yeni ortak çevrimiçi derslerin geliştirilmesi sağlanabilir. Ayrıca, öğrenme malzemeleri, değerlendirme araçları, kalite güvence ilkeleri, öğretim tasarımı şablonları ve tartışma forumları gibi çeşitli şekillerde iyi örneklerin paylaşımı gerçekleştirilebilir (Chakanyuka, Vilakati & Ferreira-Meyers, 2014). Açık ve uzaktan öğrenme tabanlı üniversiteler ve kurumlar, eyalet tabanlı, ulusal, bölgesel, kıtasal ve uluslararası işbirlikleriyle farklı kurumlarla güçlerini birleştirmekte ve farklı pazarlara açılmaya çalışmaktadırlar. Bu çalışmada da, açık ve uzaktan öğrenme alanında liderlik yapan kuruluşlar incelenmekte ve stratejik işbirliklerinin açık ve uzaktan öğrenme kurumlarına olan etkileri belirlenmektedir.

## Yöntem

Web 2.0 ile birlikte, web tabanlı içerikler günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Web sayfaları, metin, resim, video, animasyon gibi çeşitli çoklu ortam araçlarının da eklenmesiyle daha etkileşimli ve zengin içeriklere sahip olmuştur. Bu çalışma kapsamında “web içerik analizi (web content analysis)” yöntemi kullanılmaktadır. Geleneksel içerik analizinden farklı olarak, Web içerik analizi, web tabanlı içeriklerin (Web 2.0 siteleri, sosyal ağlar, bloglar, podcastler, wikiler vb.) analiz edilmesiyle, araştırılan konunun daha yoğun, daha derin, daha çok boyut ve bileşenle, daha geniş bir kapsamda incelenmesini sağlamaktadır (Kim & Kuljis, 2010). Web sayfalarının içerik analizi, ilgili konu hakkında, daha sağlıklı analizler gerçekleştirmek, daha doğru değerlendirmeler yapmak ve mevcut durumu daha iyi anlamak

amacıyla kullanılmaktadır. Bu analiz türünde, içerikler konusunda mevcut bilgi durumunun sunulmasının yanısıra, konuya veya alana ilişkin özel olarak keşfedilmeye gereksinim duyulan boyutlar ve bileşenler de tespit edilebilmektedir (Gibson, 2011; Weare & Lin, 2000).

Bu çalışmada da, açık ve uzaktan öğrenmeye yön veren öncü kuruluşların web sayfaları içerik analizine tabi tutulmuştur. İlgili kuruluşların web sayfaları taranarak; stratejik işbirliklerinin genel olarak hangi konularda açık ve uzaktan öğrenme süreçlerine etkide bulunduğu belirlenmiştir.

### **Bulgular**

Bulgular bölümünde, açık ve uzaktan öğrenmeye yön veren uluslararası, kıtasal, bölgesel ve ulusal nitelikte öncü kuruluşlara yer verilmektedir. Bu kuruluşlarla ilgili özet bilgiler sunulduktan sonra genel bir karşılaştırma yapmak adına, özet tablolar oluşturulmuştur. Bu tablolarda, bu kuruluşlara ait genel bilgiler görülebilmektedir. Ayrıca, açık ve uzaktan öğrenme alanıyla ilişkili olan ve açık ve uzaktan öğrenme kurumlarıyla stratejik işbirlikleri ve ortaklıkları bulunan diğer kuruluşlar da tablolar halinde gösterilmiştir. Yapılan tarama sonucu web sayfalarına ulaşılan eyalet tabanlı, ulusal, bölgesel, kıtasal ve uluslararası kuruluşlara “ilişkili diğer kuruluşlar” başlığı altında yer verilmiştir. Son kısımda ise, web tabanlı içerik analizi yöntemiyle incelenen toplam 99 kuruluşun web sayfaları analiz edilmiştir. Analiz kapsamında, stratejik işbirlikleri oluşturan eğitim ve açık ve uzaktan öğrenme tabanlı kuruluşlarının web sayfalarındaki “kuruluş hakkında, kuruluşun amacı, vizyonu, misyonu” gibi bölümler incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda elde edilen bulgular, tema-frekans tablosunda gösterilmiştir. Böylece açık ve uzaktan öğrenme alanında stratejik işbirlikleri kurmanın önemli yönleri belirlenmiştir.

### **Öncü Uluslararası Kuruluşlar ve İşbirlikleri**

#### **International Council for Open and Distance Education (ICDE)**

1938'de ilk adı “International Council for Correspondence Education” olarak kurulan International Council for Open and Distance Education (ICDE) (TR: Uluslararası Açık ve Uzaktan Eğitim Konseyi), Norveç Hükümeti tarafından verilen bağış ve üyelik ücretleri ile finanse edilen, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Nisan 2019 itibarıyla, 6 kıtada kayıtlı 15 milyondan fazla öğrencisi olan ve Sekreteryası Oslo'da bulunan ICDE, Norveç yasalarına göre faaliyet göstermektedir. 40'tan fazla dilin konuşulduğu 70'ten fazla ülkede 190'dan fazla

yükseköğretim ve araştırma kurumu ICDE küresel topluluğunun bir parçasıdır. ICDE, herkes için erişilebilir - kaliteli bir eğitim ortamı sunmak için dünya çapında 18'den fazla kuruluşla işbirliği içinde bulunmaktadır. ICDE'nin himayesi altında "Open Praxis" adlı bilimsel hakemli bir dergi bulunmaktadır. ICDE'nin, UNESCO ile 1960'lara dayanan ve uzun süredir devam eden bir ortaklığı vardır. Ayrıca, "Commonwealth of Learning" ve "Open Education Consortium" ile ilişkileri bulunmaktadır (ICDE, 2019).

### **The Online Learning Consortium (OLC)**

The Online Learning Consortium (OLC) (TR: Çevrimiçi Öğrenme Konsorsiyumu), yükseköğretim liderleri ve yenilikleri yayan bilim insanlarını bir araya getirerek, işbirlikçi topluluklar aracılığıyla dijital öğrenmede kaliteyi artırma, herkese, her an, her yerde bilgiyi ulaştırma amacı taşıyan stratejik bir kuruluştur. OLC, en iyi uygulamaları diğer kurumlara entegre etmek, kalite süreçlerini denetlemek, konferanslar düzenlemek, uygulama temelli ve deneysel araştırmalar gerçekleştirmek ve uzman rehberliği dahil olmak üzere geniş bir kaynak kümesi aracılığıyla yeniliğe ve kaliteye odaklanmaktadır. 1999 yılında, eski adıyla Sloan Consortium (Sloan-C) olan ve 2014 yılında OLC adını alan kuruluş, yükseköğretim sistemine, çevrimiçi öğrenmeyi bütünleştirmek ve çevrimiçi öğrenmenin kalitesini artırmak hedefiyle yola çıkmıştır. Üyelik tabanlı bir kuruluş olan OLC, kar amacı gütmemektedir. Üyelikler, profesyonel ve kurumsal olarak ikiye ayrılmaktadır. Profesyonel üyelikler, bireylerin açık ve uzaktan öğrenme topluluklarına entegrasyonunun güçlendirilmesi için daha uygunken, kurumsal üyelikler ile tüm kurum çalışanlarının üyelik fırsatlarından (konferans indirimleri, ücretsiz çevrimiçi seminerler, araştırmalara erken erişim, mesleki gelişim atölyeleri) yararlanması sağlanmaktadır. OLC'nin "Online Learning" adıyla hakemli akademik bir dergisi de bulunmaktadır. OLC 2018 yıllık raporuna göre, 2018 yılında 603 kurumsal üyesi bulunan OLC, 27 kişilik ekibiyle, basılı yayınlarda 110 kez atıf almıştır (OLC, 2018; OLC, 2019).

### **The Open Education Consortium (OEC)**

The Open Education Consortium (OEC) (TR: Açık Eğitim Konsorsiyumu) kar amacı gütmeyen, uluslararası, üyelik tabanlı bir açık ve uzaktan öğrenme kurum ağıdır. OEC, küresel olarak açık ve uzaktan öğrenmenin ilerletilmesi konusunda liderlik etmektedir. OEC, açık öğrenme kaynakları (open educational resources-OER) oluşturma, yeniden kullanma / paylaşma, açık politikalar geliştirme, sürdürülebilir açık öğrenme modelleri oluşturma ve uluslararası işbirliği ve inovasyonu mümkün kılmak için üyeleriyle birlikte çalışmaktadır.

OEC yıllık olarak “Open Education Week (Açık Eğitim Haftası), Open Education Global Conference (Açık Eğitim Küresel Konferansı) ve Open Education Awards for Excellence (Mükemmellik için Açık Eğitim Ödülleri)” etkinliklerini koordine etmekte ve düzenlemektedir. Toplu olarak tüm bu çabalar, dünyadaki tüm öğrencilere kaliteli, kapsamlı bir eğitim sunmak içindir. Hewlett Foundation, 2007'den itibaren çeşitli şekillerde OEC faaliyetlerini desteklemektedir. Nisan 2019 itibariyle, OEC 29 farklı dilin konuşulduğu 44 ülkede 243 kurumla birlikte çalışmaktadır (OEC, 2019).

Tablo 1’de açık ve uzaktan öğrenmede öncü uluslararası kuruluşlar gösterilmektedir.

Tablo 1					
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öncü Uluslararası Kuruluşlar</i>					
Adı	Kuruluş Tarihi	Sayılar	Akademik Dergi	Destekleyenler	Web Sitesi
International Council for Open and Distance Education (ICDE)	1938	40 dil 70'ten fazla ülke 190'dan fazla yükseköğretim ve araştırma kurumu	Open Praxis	Norveç Hükümeti	<a href="https://www.icde.org/">https://www.icde.org/</a>
The Online Learning Consortium (OLC)	1999	603 kurumsal üye	Online Learning	Sloan Consortium (Sloan-C)	<a href="https://onlinelearningconsortium.org/">https://onlinelearningconsortium.org/</a>
The Open Education Consortium (OEC)	2007	29 dil 44 ülke 243 kurum	-	Hewlett Foundation	<a href="https://www.oecconsortium.org/">https://www.oecconsortium.org/</a>

## Öncü Kıta Kuruluşları ve İşbirlikleri

### **The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU)**

The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) (TR: Avrupa Uzaktan Eğitim Üniversiteleri Birliği), çevrimiçi, açık ve esnek öğrenmede Avrupa'nın önde gelen kurumsal birliklerinden biri olarak, Avrupa üniversitelerinin modernleştirilmesi ve bu üniversitelerin yeniliklerin öncüsü olması amacıyla hareket etmektedir. Ayrıca, EADTU şemsiyesi altında 200'den fazla üniversite ve yaklaşık 3 milyon öğrenci bulunmaktadır. EADTU Avrupa kapsama alanı bağlamında, Avrupa Komisyonunun kilit bir ortağı olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, Bologna Deklarasyonu ve ET2020 Stratejisine uygun

olarak bir “Avrupa Öğrenme Alanı” yaratmak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. EADTU ofisi Hollanda’nın Maastricht kentinde bulunmaktadır (EADTU, 2019).

### **European Distance and E-Learning Network (EDEN)**

European Distance and E-Learning Network (EDEN) (TR: Avrupa Uzaktan E-Öğrenme Ağı), açık ve uzaktan öğrenmede işbirlikleri kurmak ve tüm Avrupa genelinde politikalar geliştirmek için kurulmuştur. 1991’de kar amacı gütmeyen bir organizasyon olarak kurulan EDEN, 1997’den bu yana sekreteryasını, Macaristan’da Budapeşte Teknoloji ve Ekonomi Üniversitesinde bulundurmaktadır. Başta Avrupa kıtasında olmak üzere 55 ülke ve 430 kurumda faaliyet göstermektedir. 180’den fazla kurumsal üyesi ve 1100’den fazla bireysel üyesi bulunan EDEN, profesyonel bilgi ve ağ oluşturma faaliyetlerine katılmak için çok çeşitli kurumlara, ağlara ve bireylere destek olmaktadır. EDEN’in European Journal of Open, Distance and E-Learning (EURODL) adında açık ve uzaktan öğrenme kapsamında olan akademik bir dergisi de bulunmaktadır (EDEN, 2019).

### **African Council for Distance Education (ACDE)**

African Council for Distance Education (ACDE) (TR: Afrika Uzaktan Eğitim Konseyi) Afrika üniversitelerini kapsayan ve e-Öğrenme de dâhil olmak üzere açık ve uzaktan öğrenme yoluyla kaliteli eğitim ve öğretime erişimi genişletmeyi amaçlayan bir kıta eğitim kuruluşudur. ACDE, Afrika’daki açık ve uzaktan öğrenme uygulayıcılarının yönetilmesini sağlayan bir kuruluş olarak Ocak 2004’te Kenya’nın Egerton Üniversitesi’nde kurulmuştur. ACDE, açık ve uzaktan öğrenmede farkındalık artırma, kalite güvencesi, alanda akademik araştırmalar yapma, açık eğitsel kaynakların üretiminde ve kullanımında Afrika kıtasında öncülük etme amaçlarıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. ACDE kar amacı taşıyan bir kuruluş olarak üyelerinden ücret talep etmektedir. 38 Afrika üniversitesi ACDE üyesidir. ACDE’nin Afrika kıtasında ve ötesinde 7 kuruluşla da stratejik ortaklığı ve üyeliği bulunmaktadır (ACDE, 2019).

### **Asian Association of Open Universities (AAOU)**

1987 yılında kurulan Asian Association of Open Universities (AAOU) (TR: Asya Açık Üniversiteler Birliği), açık ve uzaktan öğrenme alanında Asya kıtasında faaliyet gösteren, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Sekreteryası, Filipinler’de bulunan University of the Philippines Open University (UPOU) adlı üniversitededir. Asya’daki tüm bireyler için mevcut



eğitim fırsatlarını genişletmek, eğitim yönetimi ve bilimsel araştırmalar açısından açık üniversitelerin kalitesini artırmak için çaba göstermektedir. Açık ve uzaktan öğrenme sistemleri ile eğitimi teşvik eden AAOU, bu öğrenme sistemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgilenen bölgesel ve uluslararası resmi ve özel kurumlarla işbirliği yapmaktadır. AAOU üyeliği, tam (full) ve ortak (associate) üyelikler şeklindedir. AAOU'nun 47 tam, 17 ortak üyesi bulunmaktadır. Üyeler, açık ve uzaktan öğrenme alanında personel değişimleri, konferanslar ve ziyaretler ile işbirliği ve bilgi paylaşım ortamı bulabilmektedir. Kuruluşun, Asian Association of Open Universities Journal (AAOUJ) adında bilimsel hakemli bir dergisi de bulunmaktadır.

Tablo 2’de açık ve uzaktan öğrenmede öncü kıta kuruluşları gösterilmektedir.

Tablo 2						
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öncü Kıta Kuruluşları</i>						
Adı	Kıta	Kuruluş Tarihi	Sayılar	Dergi	Ofis / Sekreteryaya	Web Sitesi
The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU)	Avrupa	-	200'den fazla üniversite Yaklaşık 3 milyon öğrenci	-	Hollanda Maastricht	<a href="https://eadtu.eu/">https://eadtu.eu/</a>
European Distance and E-Learning Network (EDEN)	Avrupa	1991	55 ülke 430 kurum 180'den fazla kurumsal üye 1100'den fazla bireysel üye	European Journal of Open, Distance and E-Learning (EURODL)	Macaristan, Budapeşte	<a href="http://www.eden-online.org/">http://www.eden-online.org/</a>
African Council for Distance Education (ACDE)	Afrika	2004	38 Afrika üniversitesinin üyeliği 7 kuruluşla ortak üyelik	-	Kenya, Nakuru, Egerton Üniversitesi	<a href="http://acde-afri.org/">http://acde-afri.org/</a>
Asian Association of Open Universities (AAOU)	Asya	1987	47 tam üye 17 ortak üye	Asian Association of Open Universities Journal (AAOUJ)	Filipinler University of the Philippines Open University (UPOU)	<a href="http://aaou.upou.edu.ph/">http://aaou.upou.edu.ph/</a>

## Öncü Bölgesel Kuruluşlar ve İşbirlikleri

### **SAARC Consortium on Open and Distance Learning (SACODIL)**

2002 yılında, Güney Asya ülkeleri bölgesel işbirliği yoluna giderek SACODIL (SAARC Consortium on Open and Distance Learning) adında açık ve uzaktan öğrenme alanında bölgesel bir konsorsiyum meydana getirmişlerdir. South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) himayesi altında bölgesel bir işbirliği kuran Bangladeş, Hindistan, Pakistan ve Sri Lanka kurucu ve asil üyesidir. Bhutan, Maldivler ve Nepal ise temsilci üye olarak oluşuma katkı sunmaktadır. Bangladesh Open University, Indira Gandhi National Open University, Pakistan Allama Iqbal Open University ve Open University of Sri Lanka, SACODIL oluşumuna katılan üniversitelerdir (Rajesh, 2010).

### **The Australasian Council on Open, Distance and e-Learning (ACODE)**

The Australasian Council on Open, Distance and e-Learning (ACODE) (TR: Avustralasya Açık, Uzaktan ve e-Öğrenme Konseyi) teknolojiyle zenginleştirilmiş öğrenme ve öğretme süreçleriyle ilgilenen ya da ilgilenmek isteyen yükseköğretim kurumları için kurulan Avustralya ve Asya merkezli bir organizasyondur. ACODE'nin ilk temelleri 1993 yılında atılsa da, 2002 yılında şu anki adıyla faaliyet göstermeye başlamıştır. Yeni Zelanda ve Avustralasya bölge ülkelerinden oluşan ACODE, The Network of Australasian Tertiary Associations adlı organizasyonun da kurucu üyesi olmuştur. ACODE'nin kurumsal (institutional) üyelik, bağlı şirketler yoluyla (affiliate) üyelik ve ortak (associate) üyelik şeklinde 3 üyelik türü bulunmaktadır. Üyelikler Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Batı Pasifik bölgesi ülkelerini kapsamaktadır. 25 Mart 2019 itibarıyla, 53 kurumsal üye, 6 şirket üyesi ve 10 ortak üyesi bulunmaktadır. ACODE'nin faaliyetleri, ICDE çatısı altında sürdürülmektedir (ACODE, 2019).

### **Distance Education Association of Southern Africa (DEASA)**

Distance Education Association of Southern Africa (DEASA) (TR: Güney Afrika Bölgesi Uzaktan Eğitim Birliği) Afrika kıtasının güneyindeki 14 ülkeyi kapsayan bölgesel bir uzaktan eğitim ortaklığıdır. Tanzania, Malavi, Mozambik, Svaziland, Lesotho, Güney Afrika, Zimbabve, Bostvana, Namibya, Angola, Zambiya, Madagaskar, Mauritius ve Kongo bu ülkelerdir. Bu ülkelerdeki 36 üniversite ve uzaktan eğitim kuruluşları DEASA'nın

üyelerini oluşturmaktadır. DEASA, üye ülkelerin uzaktan eğitim kuruluşlarının bilgilerini paylaşmalarını, belirlenen ihtiyaç alanlarında kaliteli uzaktan eğitim programları açma ve bu programları geliştirme konusunda işbirliği yapmalarını ve ilgili mesleki gelişim faaliyetlerini organize etmeyi amaçlamaktadır. DEASA'nın "DEASA-SADC CDE International Journal of Open and Distance Learning" adlı açık ve uzaktan öğrenme alanını temel alan hakemli bilimsel bir dergisi de bulunmaktadır. DEASA'nın sekreteryası Botswana'nın Gaborone şehrinde (DEASA, 2019).

### **United Distance Education for Eastern Europe, Western Asia and Northern Africa (UDEEEWANA)**

United Distance Education for Eastern Europe, Western Asia and Northern Africa (UDEEEWANA) (TR: Doğu Avrupa, Batı Asya ve Kuzey Afrika Uzaktan Eğitim Birliği), Doğu Avrupa, Batı Asya ve Kuzey Afrika bölge ülkelerini Birleşik Uzaktan Eğitim bölgesi haline getirmek için kurulan bir organizasyondur. Sekreteryası Türkiye'de bulunan UDEEEWANA 2015 yılında faaliyete geçmiştir. Glokalde adlı akademik bir dergisi de olan kuruluşun ACDE ile işbirliği bulunmaktadır.

Tablo 3'te açık ve uzaktan öğrenmede öncü bölgesel kuruluşlar gösterilmektedir.

Tablo 3				
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öncü Bölgesel Kuruluşlar</i>				
Adı	Bölge/Ülke	Kuruluş Tarihi	Sayılar	Web Sitesi
SAARC Consortium on Open and Distance Learning (SACODIL)	Güney Asya bölge ülkeleri (Bangladeş, Hindistan, Pakistan, Sri Lanka, Bhutan, Maldivler ve Nepal)	2002	Farklı ülkelere 4 üniversitenin aktif katılımı	-
The Australasian Council on Open, Distance and e-Learning (ACODE)	Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Batı Pasifik bölgesi	2002	53 kurumsal üye, 6 bağlı şirketlerle üye ve 10 ortak üye	<a href="https://www.aacode.edu.au/">https://www.aacode.edu.au/</a>
Distance Education Association of Southern Africa (DEASA)	Afrika Kıtasının Güney Bölgesi	-	14 ülke, 36 üniversite	<a href="http://www.deasa.org/">http://www.deasa.org/</a>
United Distance Education for Eastern Europe, Western Asia and Northern Africa (UDEEEWANA)	Doğu Avrupa, Batı Asya ve Kuzey Afrika bölge ülkeleri	2015	-	<a href="http://www.udeeeewana.com/">http://www.udeeeewana.com/</a>

## Öncü Ulusal Kuruluşlar ve İşbirlikleri

### **Open and Distance Learning Association of Australia (ODLAA)**

Open and Distance Learning Association of Australia (ODLAA) (TR: Avustralya Açık ve Uzaktan Öğrenme Birliği) 1973 yılında kurularak, Avustralya'daki eğitimciler, öğretim tasarımcıları, eğitim araştırmacıları, eğitim danışmanları ve yöneticilere açık ve uzaktan öğrenme konusunda öncülük etmektedir. Aynı zamanda "Distance Education" adlı bilimsel hakemli derginin de yönetimini ODLAA üstlenmektedir. ICDE'nin de ortak üyesi olan ODLAA, doğrudan açık ve uzaktan öğrenmeyle ilgili 10 ulusal ve uluslararası kurumla ortaklık yapmaktadır. Doğrudan açık ve uzaktan öğrenmeyle ilgili olmasa da, 6 kurumla da ortaklığı da bulunmaktadır. ODLAA üyelikleri, tam, öğrenci ve kurumsal olmak üzere 3 türde gerçekleştirilebilmektedir (ODLAA, 2015).

### **National Association of Distance Education and Open Learning in South Africa (NADEOSA)**

1996 yılında kurulmuş olan National Association of Distance Education and Open Learning in South Africa (NADEOSA) (TR: Güney Afrika Ulusal Uzaktan Eğitim ve Açık Öğrenme Birliği) sekreteryasını Güney Afrika'da Braamfontein kentinde bulundurmaktadır. Bu birliğin genel amacı, Güney Afrika'daki öğrencilerin toplumun kendi kendine yeten üyeleri olmaları için gereken uygun maliyetli ve kaliteli öğrenme ortamlarına erişimi artırmaktır. Bu bağlamda, Güney Afrika'daki açık ve uzaktan öğrenme organizasyonları arasındaki işbirliğini kolaylaştırmak; politika yapımcılar, uygulayıcılar ve öğrenciler arasında açık ve uzaktan öğrenmenin farkındalığını artırmak; Güney Afrika'da açık ve uzaktan öğrenmenin araştırılmasını ve değerlendirilmesini teşvik etmek; açık ve uzaktan öğrenme uygulayıcılarının mesleki gelişimlerini desteklemek; açık ve uzaktan öğrenme kalite güvencesi süreçlerini zenginleştirmek gibi amaçları bulunmaktadır (NADEOSA, 2019).

### **The Flexible Learning Association of New Zealand (FLANZ)**

The Flexible Learning Association of New Zealand (FLANZ) (TR: Yeni Zelanda Esnek Öğrenme Birliği) (önceki adı: DEANZ), açık, uzaktan ve esnek öğrenme için esnek dağıtım sistemlerinde büyüme, gelişme, araştırma ve iyi uygulamaları zenginleştirmeyi amaçlayan Yeni Zelanda'da kurulmuş ulusal bir birliktir. Bu birliğin amacı, Yeni Zelanda'da açık ve

uzaktan öğrenme uygulamalarında yüksek standartları teşvik etmektedir. FLANZ, temel olarak Yeni Zelanda'dan üyelik kabul etse de, aynı zamanda Pasifik bölgesinden de bireysel ve kurumsal üyelik almaktadır. FLANZ, "Journal of Open Flexible and Distance Learning" adlı hakemli bilimsel dergiye de ev sahipliği yapmaktadır (FLANZ, 2019).

### **The Brazilian Association for Distance Education (ABED)**

The Brazilian Association for Distance Education (ABED) (TR: Brezilya Uzaktan Eğitim Birliği), 1995'te kurularak, açık, esnek ve uzaktan öğrenmenin yayılmasını teşvik eden kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Açık ve uzaktan öğrenme ve yeni öğrenme teknolojileri ile ilgilenen bir grup akademisyen tarafından kurulmuştur. ABED'in amaçları, her yönüyle açık ve uzaktan öğrenmeye dayalı projelerin gelişimini teşvik etmek, açık ve uzaktan öğrenme sistemlerini kullanan öğrenciler, eğitimciler ve şirketler için en yüksek kalitede hizmet uygulamalarını desteklemek, eğitime erişimi kolaylaştırmak, açık ve uzaktan öğrenme uygulamalarında farklı ortamların kullanımını teşvik etmek ve açık ve uzaktan öğrenme uygulamalarında açıklık, yaratıcılık, yenilikçilik ve güvenilirliği artırmaktır. ICDE ve Open Education Consortium üyesidir. Revista Brasileira de Aprendizagem Aberta e a Distância (TR: Brezilya Açık ve Uzaktan Öğrenme Dergisi) ABED bünyesinde yayınlanan bilimsel hakemli dergidir (ABED, 2019).

### **The United States Distance Learning Association (USDLA)**

The United States Distance Learning Association (TR: Amerika Birleşik Devletleri Uzaktan Eğitim Birliği) (USDLA) eğitim, öğretim ve iletişim alanlarında açık ve uzaktan öğrenme araştırma - geliştirme süreçlerini destekleyen, Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk kar amacı gütmeyen uzaktan eğitim birliği olmuştur. 1987 yılında Boston, Massachusetts'te kurulan USDLA'nın ele aldığı öğrenme toplulukları, okul öncesi, yükseköğretim, sürekli eğitim, kurumsal eğitim, askeri ve devlet eğitimi, evde eğitim ve tele sağlık uygulamaları olarak dikkat çekmektedir. Ek olarak USDLA, ulusal ve uluslararası bağlamda, teknolojiye dayalı açık ve uzaktan öğrenmeye odaklanmıştır. USDLA, açık ve uzaktan öğrenmenin gelişmesini ve uygulanmasını destekleyerek, açık ve uzaktan öğrenme topluluklarının desteklenmesini hedeflemektedir. Bu çalışmada da değinilen stratejik kuruluşlar olan ICDE, ABED ve EDEN ile ortaklıkları bulunmaktadır. USDLA, açık ve uzaktan öğrenmeyle ilgili raporlar, kitaplar, makaleler ve broşürler hazırlayarak; konferans, sempozyum ve zirveler düzenleyerek bu eğitim türünün yayılmasını amaçlamaktadır. Ayrıca, USDLA, uzaktan

eğitim için Kalite Standartlarını karşılayan kurumları ve eğitim sağlayıcılarını sertifikalandırmaktadır. Yaklaşık 120 standart, tüm eğitim ve öğretim seviyelerinde en iyi uygulamaları vurgulamakta ve çeşitli ihtiyaç ve durumlara uyarlanabilmektedir (USDLA, 2019).

### South African Institute for Distance Education (SAIDE)

South African Institute for Distance Education (SAIDE) (TR: Güney Afrika Uzaktan Eğitim Enstitüsü), Güney Afrika'da, açık ve uzaktan öğrenme ilkelerini, yöntemlerini ve eğitim teknolojilerini benimseyerek bilgi, beceri ve öğrenmeye eşit ve anlamlı erişimi artırmak için eğitim ve öğretimin dönüşüm sürecine kendini adanmış bir kuruluştur. Kar amacı gütmeyen bir kuruluş olarak başlangıçta tamamen Avrupa Birliği tarafından desteklenmiştir. 1995'ten itibaren SAIDE fonlarını çeşitlendirmeye başlamıştır. 1997 yılının başlarında, SAIDE, farklı gelir kaynakları etrafında finansal sürdürülebilirliğini devam ettirmiştir. Merkezi Güney Afrika'da Johannesburg'ta olan SAIDE, pek çok başarılı projeyi yürütmektedir (SAIDE, 2019).

Tablo 4'te açık ve uzaktan öğrenmede öncü ulusal kuruluşlar gösterilmektedir.

Tablo 4			
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öncü Ulusal Kuruluşlar</i>			
Adı	Ülke	Kuruluş Tarihi	Web Sitesi
Open and Distance Learning Association of Australia (ODLAA)	Avustralya	1973	<a href="https://odlaa.org/">https://odlaa.org/</a>
National Association of Distance Education and Open Learning in South Africa (NADEOSA)	Güney Afrika	1996	<a href="https://www.nadeosa.org.za/">https://www.nadeosa.org.za/</a>
The Flexible Learning Association of New Zealand (FLANZ)	Yeni Zelanda	-	<a href="https://flanz.org.nz/">https://flanz.org.nz/</a>
The Brazilian Association for Distance Education (ABED)	Brezilya	1995	<a href="http://www.abed.org.br/site/en/">http://www.abed.org.br/site/en/</a>
The US Distance Learning Association (USDLA)	Amerika Birleşik Devletleri	1987	<a href="https://usdla.org">https://usdla.org</a>
South African Institute for Distance Education (SAIDE)	Güney Afrika	1995	<a href="https://www.saide.org.za">https://www.saide.org.za</a>

### İlişkili Diğer Kuruluşlar

Açık ve uzaktan öğrenmede öncü kuruluşlar dışında, bunlarla ilişkili diğer kurum, kuruluş, birlik ve konnsorsiyumlar da bulunmaktadır. Bu kurumlar özellikle eğitimle ilgilenen ve açık ve uzaktan öğrenmeyi eğitimin bir alt kümesi gibi algılayan kurumlar olabildiği gibi, UNESCO, Avrupa Birliği gibi daha geniş alanlarla ilgilenen kurumlar da olabilmektedir. Aşağıdaki tabloda açık ve uzaktan öğrenmeyle doğrudan veya dolaylı ilişki halinde olan 82 kuruluşun listesi görülmektedir. Bu kuruluşlar, eyaletler arası, ulusal, bölgesel, kıtasal ve uluslararası işbirliği olma niteliklerine göre Tablo 5’te sınıflandırılmıştır.

Tablo 5				
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmeyle İlişkili Diğer Kuruluşlar</i>				
Eyalet	Ulusal	Bölgesel	Kıtasal	Uluslararası
New York State Distance Learning Consortium (ABD)	Açık ve Uzaktan Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (AUDAK) (Türkiye)	Southeast Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO) (Güneydoğu Asya)	Association of African Distance Learning Centres (AADLC) (Afrika)	The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)
Florida Distance Learning Association (FDLA) (ABD)	NIDL - National Institute for Digital Learning (İrlanda)	Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ASCILITE) (Avustralasya)	Avrupa Birliği (European Union (EU)) (Avrupa)	Accreditation Council for TESOL Distance Education Courses
Connecticut Distance Learning Consortium (ABD)	Canadian Network for Innovation in Education (CNIE) (Kanada)	The Central Asian Research and Education Network (CAREN) (Orta Asya)	Avrupa Komisyonu (European Commission) (Avrupa)	The Association for Educational Communications and Technology (AECT)
Arkansas Distance Learning Association (ABD)	The American Association for Higher Education (AAHE) (ABD)	UNIVERSIA (Latin Amerika ve Avrupa)	European Association of Computer Assisted Language Learning (EUROCALL) (Avrupa)	OERu
Telecommunications Cooperative of Colorado (TELECOOP) (ABD)	Academic Partnerships (AP) (ABD)	The Association of Universities of Latin America and the Caribbean (UDUAL) (Latin Amerika ve Karayipler)	eLearning Africa (eLA) (Afrika)	The International Association for Distance Learning (IADL)
Texas Distance Learning Association (TxDLA) (ABD)	UAE Distance & Elearning Association (Birleşik Arap Emirlikleri)	The West African Distance Education Association (WADEA) (Bati Afrika)	European Federation for Open and Distance Learning (EFODL) (Avrupa)	Multimedia Educational Resource for Learning and Online Teaching

		Afrika)		(MERLOT)
Oklahoma Distance Learning Association (ABD)	Uluslararası Uzaktan Eğitim Derneği (UZEG) (Türkiye)	Pan Pacific Distance Learning Association (PPDLA) (Pasifik)	European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) (Avrupa)	The Global OER Graduate Network (GO-GN)
North Carolina Distance Learning Association (NCDLA) (ABD)	Flexible Education Norway (Norveç)	Pacific Islands Regional Association for Distance Education (PIRADE) (Pasifik Adaları)	Inter-American Distance Education Consortium (CREAD) (Amerika)	Association for Distance Education and Independent Learning (ADEIL)
New England Learning Association (NELA) (ABD)	The Interuniversity Federation of Distance Education (FIED) (Fransa)	Middle East eLearning Association (MEEA) (Orta Doğu)	European Association for Distance Learning (EADL) (Avrupa)	The World Association for Online Education (WAOE)
Nebraska Distance Learning Association (NDLA) (ABD)	E-Open Institute, Mongolian University Of Science and Technology (Moğolistan)	Elearning Network of Australasia (EINet) (Avustralasya)	African Distance Learning Association (ADLA) (Afrika)	Commonwealth of Learning (CoL)
Missouri Distance Learning Association (MoDLA) (ABD)	Open Education France (Fransa)	Caribbean Association for Distance and Open Learning (CARADOL) (Karayipler)	European Council for Business Education (ECBE) (Avrupa)	Association for the Advancement of Computing in Education (AACE)
Maryland Distance Learning Association (MDLA) (ABD)	Japan OCW Consortium (Japonya)			EDUCAUSE
Illinois Online Network (ION) (ABD)	Norwegian Digital Learning Arena (NDLA) (Norveç)			The International E-Learning Association (IELA)
Iowa Distance Learning Organization (IDLA) (ABD)	Taiwan Open Course and Education Consortium (TOCEC) (Tayvan)			The International Association for Continuing Education and Training (IACET)
Greater Arizona eLearning Association (GAZEL) (ABD)	Turkish OpenCourseWare Consortium (TR: TÜBA Türkiye Bilimler Akademisi) (Türkiye)			
Educational Computing Organization of Ontario (ECOO) (ABD)	Greek Academic Network OCW / OER Consortium (Yunanistan)			
	Irish National Distance Education Centre (İrlanda)			



	The Open Learning Foundation (Birleşik Krallık)			
	Jamaican Association for Distance and Open Learning (JADOL) (Jamaika)			
	Indian Distance Education Association (IDEA) (Hindistan)			
	Greek Universities Network for eLearning (Yunanistan)			
	Distance Education Association of Tanzania (DEATA) (Tanzanya)			
	British Institute for Learning and Development (BILD) (Birleşik Krallık)			
	The British Association for Open Learning (BAOL) (Birleşik Krallık)			
	Advanced Distributed Learning (ADL) Initiative (ABD)			
	American Distance Education Consortium (ADEC) (ABD)			
	Association for Distance Education and Independent Learning (ADEIL) (ABD)			
	Open and Distance Learning Quality Council (ODLQC) (Birleşik Krallık)			
	The Association for Learning Technology (ALT) (Birleşik Krallık)			
	The Federal Government Distance Learning Association (FGDLA) (ABD)			

### Açık ve uzaktan öğrenmede stratejik işbirliklerinin amacı

Web içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilen analizler sonucunda açık ve uzaktan öğrenmede faaliyet gösteren 99 uluslararası, kıtasal, bölgesel, ulusal ve eyaletler arası kurum, kuruluş, birlik ve konsorsiyumlar incelenmiştir. İlgili kuruluşların web sayfalarındaki amaç, vizyon, misyon ve kurum hakkında bölümlerinden elde edilen bilgiler doğrultusunda, stratejik işbirliklerinin genel olarak hangi amaçlarla kurulduğu ve açık ve uzaktan öğrenme süreçlerine hangi etkilerde bulunduğu belirlenmiştir. Buna ilişkin temalar ve bu temaların sayısını gösteren frekanslar aşağıda yer alan Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6	
<i>Açık ve Uzaktan Öğrenmede Stratejik İşbirliklerinin Amacı</i>	
<b>Stratejik İşbirliğinin Kurulma Amacı</b>	<b>f</b>
Her zaman her yerde her bireye eşit öğrenme olanakları yaratmak	24
Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını ve kapasitesini artırmak	23
Açık ve uzaktan öğrenmeye olan farkındalığı artırmak	22
Açık ve uzaktan öğrenme alanında yapılan akademik araştırmaları çoğaltmak	22
Açık ve uzaktan öğrenme ile öğrenen merkezli yaklaşımı yaygınlaştırmak	21
Yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek	20
Açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinde iletişimi ve etkileşimi zenginleştirecek adımlar atmak	20
Kurumlar arası teknoloji transferi yapmak	20
Açık ve uzaktan öğrenme hizmeti veren kurumları modernleştirerek yenilik öncüsü konuma getirmek	19
En iyi uygulamaları kurumlara entegre etmek	19
Yeni pazarlara açılmak	19
Kurumlar arası akademisyen ve öğrenci değişim programlarıyla bilgi paylaşımlarını çeşitlendirmek ve kurumların birbirini tanımalarını sağlamak	19
Ortak projeler gerçekleştirmek ve büyük çaplı projelere dâhil olma fırsatı yakalamak	18
Kaliteli açık ve uzaktan öğrenme ortamlarını üretmek	18
Konferans, sempozyum, web seminerleri ile bilginin yayılmasını sağlamak	17
Finansman anlamında maliyetleri paylaşarak düşürmek	16
Açık ve uzaktan öğrenme süreçlerine yön vermek ve liderlik etmek	15
Açık eğitsel kaynaklar, açık öğrenme modelleri ve açık politikalar üretmek	15
Bilgilendirmeler için tanıtım faaliyetleri düzenlemek	15
Kariyer ve mesleki gelişim faaliyetleri düzenlemek	15
Açık ve uzaktan öğrenme sürecinin iç ve dış değerlendirilmesinde geçerlik ve güvenilirliği artırmak	14
Üyelikler yoluyla bağlılığı artırmak	14
Yeni teknolojik eğilimleri ortaklardan takip ederek uygulamak	14
Ayrılmaksızın, dezavantajlı, engelli veya yalıtılmış tüm birey ve gruplara eğitim erişimini desteklemek	14
Ortak öğrenme materyalleri üretmek	13
Üyelik fırsatlarından (konferans indirimleri, ücretsiz çevrimiçi seminerler, araştırmalara erken erişim) yararlanmak	13
Akreditasyon ve kalite güvencesi süreçlerini ortaklaşa yürütmek	12

Kurumlar arası bilgi paylaşımını hızlandırmak	11
Yaratıcılığı artırmak	11
Kültürel farklılıkları kabullenerek, kültürel paylaşımları artırmak	10
Yönetişim süreçlerini kolaylaştırmak	10
Gelişmemiş kırsal alanlarda altyapıyı geliştirmek	10
Kurumlardaki yenilik öncüsü bilim insanlarından yararlanmak	10
Yasal/bürokratik engellerin aşılmasını kolaylaştırmak	9
Riskleri paylaşmak	9
Büyük kurum ve kuruluşlara erişimi hızlandırarak ortaklık fırsatları yakalamak	8
Teknik altyapı ve uzman personel desteği sağlamak	8
Akademik dergiler ile bilimsel bilgiyi yaymak	7
Kaynakları ortak kullanmak	7
Üretimlerde çeşitliliği sağlamak	6
Ortak açık ve uzaktan öğrenme programları açmak	6
Devletlerarası ilişkileri ve ortaklıkları teşvik etmek	5
Potansiyel rakiplik durumu yerine güç birliği yapmak	5
Çevrimiçi ortak dersler yürütmek	4
Açık ve uzaktan öğrenmeye ilişkin danışmanlık ofisleri ve büroları açmak	4
Karşılaştırmalı değerlendirme/bilgileşim (benchmarking) süreçlerine yön vermek	3
Bilginin ulaştırılma hızını hem uzak kırsal bölgelerde, hem şehirlerde artırmak	3
Yeni ağlar ve grupların kurulmasını teşvik etmek	3
Ortak stratejik planlar ve yıllık raporlar hazırlamak	3
Yeni açık ve uzaktan öğrenme ortamlarını deneme fırsatı yakalamak	3
Değişimlere ve yeniliklere kolayca uyum sağlamak	2
Kaynaklardan ortak kazançlar sağlamak	2
Yeni istihdam sahaları oluşturmak	2

## Sonuç

Açık ve uzaktan öğrenmede öncü kuruluşlar ve stratejik işbirliklerinin incelendiği bu çalışmada, özellikle yerleşim bölgelerinin dağınık olduğu, geniş topraklara sahip olan, eğitim kuruluşlarına ulaşımın zor olduğu, çevrimiçi açık ve uzaktan öğrenmenin popüler olduğu ülkelerin, bölgelerin ve kıtaların bu ortaklıkları oluşturmada daha istekli olduğu görülmektedir. Afrika kıtasının tamamı, Orta Asya, Güneydoğu Asya, Avustralasya, Karayipler ve Güney Batı Pasifik bölgesi gibi gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkelerin bulunduğu yerlerde bu tür stratejik işbirliklerinin yoğun olarak gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Bu durumun nedeni, bu bölgelerde bulunan kuruluşların kendi içinde işbirliğine giderek, zor olan şartları kendi lehine çevirme ve güç birliğiyle daha kaliteli öğrenme ortamları ortaya koyma amacı olabilir. Avustralya'da ve ABD'de de bu tür oluşumların revaçta olmasının nedeni geniş topraklar ve dağınık yerleşimler nedeniyle eğitime erişimin en kolay yolunun açık ve uzaktan öğrenme sistemlerine dâhil olmaktan geçtiği düşüncesi olabilir.

Stratejik işbirliklerinin kurulma amaçları incelendiğinde, kuruluşların büyük bölümü her zaman her yerde her bireye eşit öğrenme olanakları yaratmak amacıyla bu ortaklıkların kurulduğunu belirtmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını ve kapasitesini artırmak, açık ve uzaktan öğrenmeye olan farkındalığı artırmak, açık ve uzaktan öğrenme alanında yapılan akademik araştırmaları çoğaltmak, açık ve uzaktan öğrenme ile öğrenen merkezli yaklaşımı yaygınlaştırmak, yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek, açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinde iletişimi ve etkileşimi zenginleştirecek adımlar atmak, kurumlar arası teknoloji transferi yapmak, açık ve uzaktan öğrenme hizmeti veren kurumları modernleştirerek yenilik öncüsü konuma getirmek, en iyi uygulamaları kurumlara entegre etmek, yeni pazarlara açılmak ve kurumlar arası akademisyen ve öğrenci değişim programlarıyla bilgi paylaşımlarını çeşitlendirmek ve kurumların birbirini tanımasını sağlamak ta açık ve uzaktan öğrenme alanında stratejik işbirlikleri kurulmasının neden önemli ve yararlı olduğunu gösterir niteliktedir.

### Kaynakça

- African Council for Distance Education [ACDE] (2019). *Home*. <http://acde-afri.org/> Erişim tarihi: 19.02.2019
- Asian Association of Open Universities [AAOU] (2019). *What is AAOU?* <http://aaou.upou.edu.ph/what-is-aaou/> Erişim tarihi: 13.02.2019
- Austin, J. E. (2000). Strategic collaboration between nonprofits and businesses. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 29(1), 69-97.
- Avrupa Komisyonu [European Commission] (2019). *Erasmus + programme guide*. [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/three-key-actions/key-action-2/strategic-partnerships-field-education-training-youth\\_en](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/three-key-actions/key-action-2/strategic-partnerships-field-education-training-youth_en) Erişim tarihi: 07.03.2019
- Chakanyuka, S., Vilakati, N., & Ferreira-Meyers, K. (2014). *A case study of regional strategic alliances toward offering a professional psychosocial support programme*. <https://www.nadeosa.org.za/documents/UNISWACaseStudy.pdf> Erişim tarihi: 13.01.2019
- Distance Education Association of Southern Africa [DEASA] (2019). *About us why all SADC member states should join DEASA*. <http://www.deasa.org/index.php/about-us> Erişim tarihi: 13.03.2019
- Eckel, P. D., & Hartley, M. (2008). Developing academic strategic alliances: Reconciling multiple institutional cultures, policies, and practices. *The Journal of Higher Education*, 79(6), 613-637.
- European Distance and E-Learning Network [EDEN] (2019). *What is EDEN?* <http://www.eden-online.org/about-us/> Erişim tarihi: 11.02.2019
- Gibson, R. (2011). *Web content analysis*. Workshop in Advanced Techniques for Political Communication Research: Web Content Analysis Session. [https://www.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/electedem/pdfs/amsterdamwksp/Web\\_Content\\_Analysis\\_Rachel\\_Gibson.pdf](https://www.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/electedem/pdfs/amsterdamwksp/Web_Content_Analysis_Rachel_Gibson.pdf) Erişim tarihi: 20.03.2018
- Goode, G. (2017). The changing nature of strategic collaboration: The emergence of equity participation in the UK media industry. *Strategic Direction*, 33(10), 1-3.
- International Council for Correspondence Education [ICDE] (2017). *ICDE strategic plan 2017-2020*. <https://www.icde.org/assets/AboutUs/ActivityPlan/icde%20strategic%20plan%202017-2020%20formatted%20cs.pdf> Erişim tarihi: 08.03.2019

- International Council for Correspondence Education [ICDE] (2019). *About us*.  
<https://www.icde.org/about> Erişim tarihi: 02.02.2019
- Kim, I., & Kuljis, J. (2010). Applying content analysis to web-based content. *Journal of Computing and Information Technology*, 18(4), 369-375.
- National Association of Distance Education and Open Learning in South Africa [NADEOSA] (2019). *Aims of the association*. <https://www.nadeosa.org.za/> Erişim tarihi: 17.03.2019
- Open and Distance Learning Association of Australia [ODLAA] (2015). *Who we are*.  
<https://odlaa.org/about/who-we-are/> Erişim tarihi: 27.03.2019
- Poulsen, L. B. (2014). Strategic collaboration: Key success factors. *European Commission stakeholder workshop: "Stimulating Emerging Industries through a Large-Scale Demonstrator Approach"*. Brussels.
- Rajesh, M. (2010). *Regional cooperation among open universities: A case of south asia*.  
[http://wikieducator.org/images/e/e1/M\\_RAJESH.pdf](http://wikieducator.org/images/e/e1/M_RAJESH.pdf) Erişim tarihi: 03.12.2018
- South African Institute for Distance Education [SAIDE] (2019). *About us*.  
<https://www.saide.org.za/#about> Erişim tarihi: 14.02.2019
- The Australasian Council on Open, Distance and e-Learning [ACODE] (2019). *About us*.  
<https://www.acode.edu.au/course/view.php?id=8> Erişim tarihi: 03.03.2019
- The Brazilian Association for Distance Education [ABED] (2019). *About us*.  
[http://www.abed.org.br/site/en/institutional/about\\_us/](http://www.abed.org.br/site/en/institutional/about_us/) Erişim tarihi: 23.02.2019
- The European Association of Distance Teaching Universities [EADTU] (2019). *About EADTU*. <https://eadtu.eu/about-eadtu/about-eadtu> Erişim tarihi: 01.02.2019
- The Flexible Learning Association of New Zealand [FLANZ] (2019). *FLANZ*.  
<http://flanz.org.nz/about-flanz/> Erişim tarihi: 13.02.2019
- The Online Learning Consortium [OLC] (2018). *Online Learning Consortium 2018 annual report*. <https://olc-wordpress-assets.s3.amazonaws.com/uploads/2019/04/OLC-2018-Annual-Report-Online.pdf> Erişim tarihi: 02.04.2019
- The Online Learning Consortium [OLC] (2019). *About*.  
<https://onlinelearningconsortium.org/about/olc-2/> Erişim tarihi: 08.03.2019
- The Open Education Consortium [OEC] (2019). *About the open education consortium*.  
<https://www.oecconsortium.org/about-oec/> Erişim tarihi: 06.04.2019
- The United States Distance Learning Association [USDLA] (2019). *History*.  
<https://usdla.org/about/history/> Erişim tarihi: 23.02.2019

- Todeva, E., & Knoke, D. (2005). Strategic alliances and models of collaboration. *Management Decision*, 43(1), 123-148.
- United Distance Education for Eastern Europe, Western Asia and Northern Africa [UDEEEWANA] (2015). *About*. <http://www.udceewana.com/?pnum=52&pt>About>  
Erişim tarihi: 11.03.2019
- Weare, C., & Lin, W. Y. (2000). Content analysis of the World Wide Web: Opportunities and challenges. *Social Science Computer Review*, 18(3), 272-292.
- Westera, W., Herik, J. V. D., & Vrie, E. V. D. (2004). Strategic alliances in education: the Knowledge Engineering Web. *Innovations in Education and Teaching International*, 41(3), 317-328.
- Yoshino, M. Y. & Rangan, U. S. (1995). *Strategic alliances: an entrepreneurial approach to globalization*. Harvard University Press, Cambridge, MA.

### Yazar Hakkında

#### Arş. Gör. Dr. Hakan ALTINPULLUK



Hakan Altınpulluk, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uzaktan Öğretim bölümünde Araştırma Görevlisi Dr. olarak çalışmaktadır. Lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümünde, Doktorasını Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Hakan Altınpulluk, Açık ve Uzaktan Öğrenme Teknolojileri, Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Yönetimi, Yaşam Boyu Öğrenme, Artırılmış Gerçeklik, Sanal Gerçeklik, Kitleli Açık Çevrimiçi Dersler, Kişisel Öğrenme Ortamları ve Mobil Öğrenme alanlarında çalışmalarına devam etmektedir.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Uzaktan Öğretim Bölümü  
Yunusemre Kampüsü, Eskişehir, Türkiye 26470  
Tel (İş): +90 222 335 05 80 / 2773  
Eposta: [hakanaltinpulluk@anadolu.edu.tr](mailto:hakanaltinpulluk@anadolu.edu.tr)